

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön vuoden 2021 talousarvion ja strategian osavuosikatsaus 2 tilanteessa 31.7.2021

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen toiminnan ja tuloksen analyysi

Vuoden 2021 talousarviossa varhaiskasvatuksessa on arvioitu olevan keskimäärin 16 394 lasta. Varhaiskasvatukseen osallistuminen on vähitellen palautunut koronaa edeltävälle tasolle.

Varhaiskasvatuksen palveluseteli otetaan käyttöön 1.8.2021. Palvelusetelituottajien hallinnointijärjestelmä (PSOP) on ollut käytössä tammikuusta alkaen ja palvelusetelituottajaksi hakeutuminen alkoi. Palveluntuottajaksi on heinäkuun loppuun mennessä hyväksytty 21 suomenkielistä päiväkotia ja yksi ruotsinkielinen. Yhden hakemuksen käsittely oli kesken. Lapsiperheet ovat voineet hakea palvelusetelipäiväkoteihin maaliskuusta alkaen. Heinäkuun loppuun mennessä oli tehty 918 palvelusetelipäätöstä. Palvelusetelistä on toteutettu monikanavaista tiedottamista tuottajille ja lapsiperheille sekä ohjausta ja neuvontaa sekä järjestelmäkoulutusta palveluntuottajille. Palvelusetelillä olevien lasten määrän arvioidaan jäävän alle suunnitellun, mutta vastaavasti yksityisen hoidon tuen käyttö on ennakoitua suurempaa. Osa yksityisistä palveluntuottajista seuraa palvelusetelin käytön kehittymistä ja arvioi myöhemmin, hakeutuuko palvelusetelituottajaksi vai jatkaako palvelun tuottamista yksityisen hoidon tuella.

Varhaiskasvatuksessa on noudatettu koronaohjeistuksia. Lapsiryhmien yhdistämistä on pyritty välttämään mahdollisuuksien mukaan ja on toimittu tavanomaista pienemmissä ryhmissä. Järjestely on lisännyt etenkin henkilöstön sijaistarvetta.

Henkilöstötilanne on kaikkiaan haastava. Sekä lyhytaikaisiin että pitkäaikaisempiin tarpeisiin on ollut vaikeuksia saada henkilöstöä. Henkilöstöpalvelut Seuresta tilausten määrä on ollut kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla, mutta tilausten täyttöaste on jäänyt tavanomaista alhaisemmaksi.

Valtion avustuksia ja hankerahoituksia on haettu ja saatu vuodelle 2021 aiempia vuosia enemmän. Niiden mahdollistamana kiinnitetään mm. erityistä huomiota eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osallisuuden, ryhmään kuulumisen ja lasten suomen kielen oppimisen edistämiseen. Tavoitteena on kaikkien lasten tasa-arvon edistäminen erilaista tukea tarvitsevien lasten oppimisvalmiuksien vahvistumista edistämällä. Lisäksi mahdollisella lisärahoituksella kehitetään etäopetukseen liittyviä toimintatapoja ja välineitä sekä esiopetuksen pedagogiikkaa. Rekrytointihaasteet vaikeuttavat hankerahoitusten suunnitelmallista käyttöä. Hankerahoitusten hallinnointi ja raportointi on työllistävää.

Talous

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen talousarvion tulojen 19,7 milj. euroa, ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion noin miljoonalla eurolla saaduista hankeavustuksista johtuen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettu laki muuttuu 1.8.2021 alkaen siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennetaan nostamalla tuloarvoja. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennetaan. Uudistuksen tarkoituksena on kasvattaa työllisyyttä ja helpottaa perheiden arkea. Muutoksen vaikutusta on arvioitu ennusteeseen.

5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus 20 viikkotuntia kokeilu päättyy 31.7.2021, mutta talousarviossa ja ennusteessa on otettu huomioon, että maksuttomuus jatkuu kaudella 1.8.2021-31.7.2022.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen talousarvion menojen 241 milj. euroa, ennustetaan ylittävän talousarvion noin 1,5 milj. eurolla.

Menojen ylitys johtuu pääosin hankerahoituksella palkatun henkilöstön, koulutuksen ja materiaalin kustannuksista. Saadut hankerahoitustulot kattavat tämän ylityksen.

Lisäksi ylitystä on ICT-palveluiden sekä Koronaviruksen leviämisen ehkäisevään ja suojaamiseen liittyvistä hankintakuluista. Työvoimanvuokrauksen kustannukset tulevat ylittymään, mutta henkilöstömenot alittumaan. Henkilöstön rekrytointi on edelleen erittäin haasteellista. Kotihoidon tuen kustannusten arvioidaan hieman alittuvan.

Ennusteeseen sisältyy edelleen paljon epävarmuustekijöitä mm. palvelusetelin käyttöönotto, koronaepidemian jatkuminen sekä rekrytointivaikeudet aiheuttavat haasteita varhaiskasvatuksen toimintaan.

Investointimenojen ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion 843 000 euroa mukaisesti. Uusien kohteiden valmistuminen ajoittuu kesälle ja syksylle 2021.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulokortti

Tavoitteiden toteuttaminen on käynnistynyt pääosin hyvin. Osa tavoitteista edellyttää, että niiden toteutumiseksi työskennellään lähikontaktissa tai henkilömäärältään koronarajoituksia suuremmissa työryhmissä. Näiden tavoitteiden toteutumista on edistetty mahdollisuuksien mukaan.

Pääkaupunkiseudun kuntien varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulosten perusteella espoolaisten asiakkaiden tyytyväisyys varhaiskasvatukseen oli samalla tasolla (yleisarvosana 4,4/ kouluarvosana-asteikolla 8,9) kuin edellisessä vuonna 2017 toteutetussa kyselyssä.

Luontoryhmiä käynnistyy jokaiselle palvelualueelle, niitä on elokuusta lukien yhteensä 10. Kielirikasteista toimintaa on elokuusta alkaen 15 varhaiskasvatuksen toimipaikassa ja kaksikielinen (enganti-suomi) ryhmä on Kivimiehen ja Matinraitin päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuvaus on valmistunut ja nimikemuutoksin suomenkieliseen varhaiskasvatukseen on saatu viisi varhaiskasvatuksen sosionomin vakanssia. Niistä suurin osa otetaan käyttöön syksyn aikana ympärivuorokautisissa päiväkodeissa ja joissakin suurissa, vähintään 8 ryhmän päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuksen toimintajärjestelmä eVakaan on tehty palvelusetelin edellyttämät toiminnallisuudet. Lasten sähköistä läsnäoloseurantaa (mobiilikirjautuminen) sekä varhaiskasvatussuunnitelman ja lapsen esiopetussuunnitelman digitaalista versiota valmistellaan. Mobiilikirjautumista on pilotoitu, myös viestintäosio huoltajien kanssa alkaa olla testausvaiheessa. eVakaa kehitetään yhdessä Tampereen kanssa, siihen on saatu rahoitusta Valtiovarainministeriöstä.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulos
1000 EUR

Tiliniemi	Muutettu TA 2021	Ennuste 2021	Toteuma 7/2021	Toteuma-% 2021
Myyntituotot, ulkoiset	1 310	1 310	178	13,6 %
Maksutuotot, ulkoiset	17 350	17 350	10 314	59,4 %
Tuet ja avustukset, ulkoiset	1 027	2 086	1 406	136,9 %
Muut tuotot, ulkoiset	10	1	2	17,8 %
TOIMINTATULOT, ULKOISET	19 697	20 747	11 900	60,4 %
Valmistus omaan käyttöön				
Henkilöstökulut	-113 802	-110 300	-65 250	57,3 %
Palvelujen ostot, ulkoiset	-34 372	-39 400	-24 194	70,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-2 310	-2 510	-1 302	56,4 %
Avustukset, ulkoiset	-39 220	-38 720	-22 149	56,5 %
Vuokrat, ulkoiset	-18	-17	-10	54,2 %
Muut kulut, ulkoiset	-984	-958	-244	24,8 %
TOIMINTAMENOT, ULKOISET	-190 706	-191 905	-113 149	59,3 %
Toimintatulot, sisäiset	0	0	0	
Toimintamenot, sisäiset	-50 296	-50 631	-29 317	58,3 %
Tulot yhteensä	19 697	20 747	11 900	60,4 %
Menot yhteensä	-241 002	-242 536	-142 466	59,1 %
TOIMINTAKATE	-221 305	-221 789	-130 566	59,0 %
INVESTOINNIT	-843	-843	-222	26,3 %